

NEMCI ZAJELI AMERIŠKI PARNIK

Parnik City of Flint je nemška križarka zajela in odpeljala v Murmansk, USSR.

MOSKVA, Rusija, 24. oktobra. — Pod nemško zastavo in z nemškim moštvo na krovu je dospel ameriški tovorni parnik City of Flint kot vojni ujetnik v pristanišče Kola, severno od Murmanska. Je prvi ameriški parnik, ki ga je zajela kaka vojaška sila v sedanji evropski vojni. Usoda 3 moč posadke zajetega parnika ni znana.

PARNIK JE VOZIL KONTRABANT

Kot zatrjuje ruska uradna častniška agentura, je parnik City of Flint vozil 3700 ton kontrabanta: traktorje, žito, sadje, usnje in vosek. Parnik je takoj v začetku sedanje vojne prejel 200 potnikov s potopljenega parnika Athenia, ki jih je pripeljal v Halifax, N. S., v Kanadi.

RAJ ZAPLEMENI NI BIL NAZANJEN

Na katerem kraju je bil parnik City of Flint zajet, ni bilo objavljeno. Ker pa je bil namenjen v Dublin, Manchester, Liverpool in Glasgow, je mogoče domnevati, da se je to zgodilo kje v Irskem morju. Ako je temu tako, tedaj je poveljnik nemške križarke pokazal isto drznost, kot ob priliki torpediranja angleške oklopnice Royal Oak v Scapa Flow.

PARNIK JE BIL ZADRŽAN V MURMANSKU

Oblasti v Murmansku so parnik začasno pridržale, nemške mornarje pa internirale. Parnik je 3. oktobra odplul iz New Yorka. Maritime Commission, čije last je parnik City of Flint, je prejela sporočilo, da je bil parnik pod nemško zastavo v soboto pripeljan v Tromsø na Norveškem, v soboto popoldne pa je zopet odplul. V Murmansku se nahajajo veliki nemški parniki Bremen in več drugih nemških parnikov.

Washington zahteva pojasnitev glede ladje

WASHINGTON, D. C., 24. oktobra. — Ameriška vlada je naglo pričela braniti svoje pravice ter je naročila svojemu poslaniku Lavrencu Steinhartu v Moskvi, da vpraša rusko vlado za pojasnilo, kako je postal parnik City of Flint "nemški ujetnik." Državni department je tudi brzojavil v tej zadevi poslanici Mrs. Florence J. Harriman v Oslo na Norveškem in tudi poslaniku v Berlinu.

AMER. VLADA PRIZNAVA KONTRABANT

U. S. Maritime Commission, pravi, da spada tako blago, kot so traktorji, usnje in vosek pod kontrabant. Vendar pa bo državni department zahteval, da je parnik izpuščen, ako se dožene, da je bilo med tovorom manj kot 51 odstotkov kontrabanta.

NEMŠKO SODIŠČE BO RAZSODILO O USO-

DI PARNIKA
Po mednarodnem pravu bo nemške razsodišče odločilo o usodi parnika City of Flint — ali ga bo Nemčija prevzela za svojo lastnino, ali pa bo do konca vojne internirani v Rusiji. Nemško sodišče bo presodilo, ako je bilo na parniku nad 50 odstotkov kontrabanta. Ako bo dognano to, tedaj bo do konca vojne ostal parnik last Nemčije; ako pa znaša kontrabant manj kot 50 odstotkov, tedaj bosta parnik in moštvo izpuščena.

TRI NEMŠKE PODMORNICE POTOPLJENE

LONDON, Anglija, 24. okt. — Angleška admiraliteta je sinoči naznanila, da so angleške bojne ladje in bombniki potopili tri nemške podmornice. Nemške podmornice so skušale napesti angleške mornariške postojanke in bojne ladje, ki spremljajo tovarne parnike.

Zborovanje farmerjev

Za sto funtov mleka zahtevajo farmerji \$2.15. Newyorški župan La Guardia ob njihovi strani.

ALBANY, N. Y., 23. okt. —

"Dairy Farmers Union" namerava vprizoriti velika protestna zborovanja, ker jim prekupčevalci nočejo več plačati za sto funtov mleka (47 kvartov) kot \$2.08 1/2. Njihovi voditelji pravijo, da tega ne bodo pozabili in odpustili.

Archie Wright, ki je vodil meseca avgusta farmersko stavko, je izjavil v Ogdensburgu, N. Y., da bodo farmerji do konca vztrajali pri svojih zahtevah in da se utegne stavka ponoviti. Meseca avgusta je trajala stavka devet dni. Dovoz mleka v New Yorku se je zmanjšal za šestdeset odstotkov.

Za zahteve farmerjev se je odločno zavzel tudi newyorški župan La Guardia, ki očita prekupčevalcem, da so "snežili svojo besedo."

Državni poljedeljski komisar je mnenja, da pogodba med farmerji in prekupčevalci ni bila dovolj točno sestavljena in da farmerji niso upravičeni več zahtevati kot \$2.08 in pol centa za sto funtov mleka.

Te dni se bodo vršila po gojenem delu newyorške države velika protestna zborovanja. Napetost in razburjenje narašča od dne do dne, in nič čudnega ne bo, če se bodo ponovili dogodki meseca avgusta.

Ponarejalci potnih listov

Se tekom tekočega tedna bo aretiranih in obtoženih več ameriških komunističnih voditeljev, ki so ponarejali potne liste oziroma so se posluževali za potovanje v Evropo ponarejenih potnih listov. Aretacije bodo posledica posebnega posvetovanja zvezne veleporote, ki se je vršilo v soboto.

Veleporota, ki se sestaja samo ob sobotah, kadar je treba rešiti kakšno važno zadevo, je poslal warrant World Tourists, Inc., ki ima svoj urad na Peti Ave. v New Yorku. Blagajnik te tvrde je Alexander Tractenberg, član izvršilnega odbora komunistične stranke v Združenih državah. Urad agenture je že izza prejšnjega petka močno zastražen.

Ameriške oblasti imajo baje nepobitne dokaze o ponarejanju ameriških potnih listov. Komunistični agitatorji so s ponarejenimi listinami potovali v Rusijo ter se odtam vračali z navodili za svoje bodoče delovanje.

WASHINGTON, D. C., 23. okt. — Republikanski kongresnik Thomas iz države New Jersey, je rekel večer, da mora generalni pravdnik Murphy pojasniti ameriškem narodu, čemu ni nastopil proti Earlu Browderju, generalnemu tajniku komunistične stranke, ki se je posluževal ponarejenega potnega lista.

Thomas, ki je član Diesovega odbora, pravi, da je Browder dne 5. septembra pričel pred odborom, da se je dve leti posluževal ponarejenega potnega lista.

Pozor!

PROSIMO VPOŠTEVAJTE!

Cena \$2.50 za zastavno skupino je samo veljavna za naročnike "Glasa Naroda" v Združenih državah.

Ni naš namen in tudi ni mogoče dati na razpolago splošni javnosti.

Iz Kapitola:

SVETOV. VOJNA JE IZUČILA AMERIKO

WASHINGTON, D. C., 23. okt. — Neodvisni senator Norris iz Nebraske je rekel večer časnikarjem, da ima Amerika vedaj dosti več vzroka, da se udeleži vojne kot ga je imela leta 1917.

Toda danes prevladujejo v Ameriki drugačni nazori kot so prevladovali takrat. Norris je star 78 let ter je edini izmed senatorjev, ki se leta 1917 glasovali proti vstopu Amerike v vojno.

Svetovna vojna, — je rekel stari senator, — nas je do šteta naučila, predvsem pa to, da se vojna ne izplača in da nimamo Ameriko od nje nobenega dobička. Mi bi radi napravili svet tak, da bi se dalo na njem dostojno in človeku primerno živeti, toda te naše želje so neizpolnljive.

Amerika se ne bo vmešala v vojno, toda kakšno Hitlerjevo dejanje utegne ameriški narod silno podžgati. Ni čudnega bi ne bilo, če bi naročil svojim submarinom torpedirati ameriške ladje, ki trgujejo z nevtralnimi državami. Ne rečem sicer, da bo to storil, toda od podivjanca je mogoče marsikaj pričakovati.

Cooper o Hitlerju

Značilna izjava bivšega prvega lorda angleške admiralitete.

Te dni je došel v Združene države Alfred Duff Cooper, bivši prvi lord angleške admiralitete. Cooper je odstopil, ker se ni strinjal s Chamberlainovo politiko in njegovimi dogovori s Hitlerjem v Monakovem.

Po njegovem mnenju bo prejal slej izbruhnila v Nemčiji revolucija, čije žrtev bo postal Adolf Hitler. Posledica revolucije bo razkosanje sedanje Nemčije v dve polovici. Katoliška Bavarska in nekdanje avstrijsko ozemlje bosta tvorili samostojno državo, samostojno.

Jugoslavija v skrbeh

Jugoslovansko časopisje komentira o Turško-Angleški pogodbi. — Ostro stališče Nemčije.

BEograd, Jugoslavija, 23. oktobra. — Jugoslovansko časopisje je prvič obširno razpravljalo o vojaški pogodbi med Turčijo, Anglijo in Francijo in navzile temu, da zanikuje, da bi vsled tega bil moten mir na Balkanu, je vendar znano, da je jugoslovanska vlada nekoliko v skrbeh, ker je Nemčija zavzela tako ostro stališče proti pogodbi.

Nekateri krogi se boje, da bo Nemčija nepričakovano in s silo nastopila proti Turčiji in bo pričela vojaško ofenzivo po dolini Donave.

Iz Bratislave prihaja nepotrjeno poročilo, da nemški inženirji z veliko naglico pripravljajo slovaško-madžarsko moštvo. Jugoslavlani, ki žele poto-ovati v Nemčijo, že od petka ne morejo dobiti nemškega vizuma niti v Beogradu, niti v Zagrebu.

ATENE, Grška, 23. okt. — Grško časopisje je večer do- bilo dovoljenje, da sme raz- pravljati o angorski vojaški pogodbi. Skoro vse časopisje je istega mišljenja kot list "Eleftheron Vima", ki pravi:

"Z ozirom na dejstvo, da pravi izjava pogajalnih strank, da pogodba ni naperjena proti nikomur in da je njen edini cilj zadržati mir v Sredozemlju, je grški narod zadovoljen in vesel."

LONDON, Anglija, 21. okt. — Na francoski fronti se je na malem pokopališču odigral nenavaden dogodek. Neki fran- coski višji častnik je položil venee na svoj lastni grob. Ko se je leta 1918 boril v Franciji, je bil hudo ranjen in so mu morali odrezati nogo. Nogo se zakopali na pokopališču in na spomeniku se je zažlestel na- pis: Tukaj počivajo ostanki (sledil ime častnika).

Častnik je okrevljal in so mu dali umetno nogo. Ko je bil te- kom sedanje vojne zopet po- slan na bojišče, ker je postal od časa svetovne vojne voja- ški strokovnjak, so ga tovariši opozorili na "njegov grob."

Neobičajna cerimonija

Iz Beograda:

URAVNAVA HRVATSKE BANOVINE

BEograd, 8. okt. — V vseh ministrstvih in raznih pri- stojnih uradih se vršijo zelo živahne priprave za prenos raz- nih pristojnosti, pravice in dolžnosti na Banovino Hrvatsko. Brzko je kak del posla opravljen, se nemudoma začne izva- jati v življenju. Vse potrebno zbiranje podatkov izvršuje na ozemlju Banovine Hrvatske ban, ki upravlja tudi vsa dela na ozemlju banovine. Počiban dr. Ivo Krbeek je predsedoval se- stanku, ki se je vršil glede istih zadev v ministrstvu za gozdie in ruče.

ZAVAROVANJE DELAVCEV

BEograd, 8. okt. — Minister socijalne politike in naro- dnega zdravja dr. Srdjan Budisavljević je sprejel danes in večer več delegacij, med temi tudi načelnika odseka za za- varovanje delavcev v Banovini Hrvatski s številno delegaci- jo Delavske zveze, ter jim podrobno razložil nameravane za- konske izpremembe in nove odredbe za zavarovanje delav- cev.

SLOŽNOST V JUGOSLAVIJI

BEograd, 12. okt. — Predsednik kraljeve vlade Dragi- ša Cvetković in predsednik jugoslov. senata dr. Anton Koro- šec popotujeta skupno po jugo-vzhodnih krajih širom po državi v inšpekcijske namene. Narod ju vespovsod navduše- no sprejema ter želi, da govorita. Tem željam sta morala oba ustreči malone v vsakem mestu. Tako je v Bitolju rekel Cvet- ković, da je s sporazumom z brati Hrvati rešeno najvažnej- še državno vprašanje in pot odprta za srečno nadaljnje živ- ljenje vseh državljanov Jugoslavije, a dr. Korošec je nagla- sil zlasti tole: "Vsi želimo, da je naša Jugoslavija velika in močna. Nočemo ne na desno, ne na levo, nego hočemo to, da kot pravi bratje živimo v slogi in ljubezni. Tako nas bo tuči ves ostali svet spoštoval."

(Nadaljevanje na 2. strani)

RIBIŠKA LADJA VRŽENA NA OBREŽJE

Veliki valovi, so pri Santa Monica, Cal., vrgli na suho 247 čevljev dolgo ribiško ladjo Min- nie A. Caine, ko so veliki viharji divjali po južnem delu Californije.

Nikjer na zemlji ni para
za, tudi v Ameriki ga ni.

Rešitev poljskega zaklada

Poljski častnik Korot V. je v "Intransigant" po-
al, kako je minister Adam
se, ki je bil eden najbolj zve-
h sotrudnikov maršala Pi-
lskega in zatem več let pred-
nik poljske državne banke
je sedaj finančni minister
vlasti Sykorskega v Parizu.
il poljski državni zaklad in
otel pred zaplenitvijo Nem-
v.

Dne 3. septembra, po treh
oh vojske je Koc ugotovil,
je večina državnega zakla-
ostala v podzemskih pro-
rih državne banke. Samo
il del je bil naložen v ino-
metvu. Koc je od vlade do-
nolog, da dobavlja vojni
aterial za armado iz inozem-
va. Zaradi tega je imel po-
močje, da razpolaga z držav-
o blagajno. Najprvo naj bo
rabil angleško posojilo 8 mi-
ionov funtov, ki jih je Polj-
a dobila v devizah, nakar
ij bi načel zlate zaloge dr-
vne blagajne, ki so bile po-
čini v zlatu.

Varšava je bila že bombar-
irana in sredi vojne mrzlice,
oc je hitro spoznal neugoden
ojnski položaj. Ko je videl
knj omnihusov na drugi
rani Visle, je ukazal, da v go-
vih presledkih prihajajo o-
nihusi drug za drugim pred
ržavno banko. Sam je hitro
rganiziral prenos dragocene
ovine v avtomobile, ki jih je
koj usmeril v Brest Litovsk.
er pa je ime na razpolago
remalo avtomobilov, je mora-
ela kolona se enkrat priti
o zlato, ki ga je na ta način
tega z drugimi dragocenost-
i vred dal odpeljati v Brest
Litovsk. Iz previdnosti pa je
rav tako dal demontirati
troje, s katerimi so bili tiska-
i poljski bankovci ter je naj-
žnejše dele dal odpeljati, da
i tako preprečil nadaljnjo tis-
kanje poljskega denarja po-
svajaleh. Toda tudi v Brest
Litovskem se mu ni zdelo do-
solj varno za poljski državni
zaklad. Že 7. septembra ga je
lal prepeljati v Lublin. Ko pa
e videl, da se položaj na bo-
išu slabša, si je dal od finanč-
nega ministristva izstaviti de-
ret, da sme z državnim zlatom
akupiti vojne dobave v Ro-
muniji. Tako si je pridobil
pravico za izvoz zlata. Toda
nedtem je nemška spionáža že
zvedela za prenos državnega

zaklada. Prav tako pa so tudi
bolševiki, ki takrat še niso bili
v vojski s Poljsko, zvedeli, da
je poljsko zlato v Lublinu in so
o tem takoj obvestili Nemce.
Nemško letalstvo je torej za
vsako ceno poskušalo prepreči-
ti izvoz zlata proti Romuniji.
Neprestano so bile bombardir-
ane ceste, ki so vodile iz me-
sta Lublina proti romunski
meji. Končno je celo sovjetski
radio pričel javljati, kje se po-
nika avtomobilska kolona s
poljskim zlatom. Samo ponoči
in z največjimi težavami se je
Koc končno le posrečilo, da je
dosegel Dnjester in mesto Ora-
seni, ki je obmejna romunska
postaja. V tem kraju je Koc
tako dal sestaviti poseben
vlak, ki je zlato pripeljal do
Konstanc ob Črnem morju.
To se je seveda zgodilo pono-
či. V naslednji noči so zlato
preložili na star tovorni angle-
ški parnik, ki je še isto noč od-
peljal z ugaslimi lučmi proti
Bosporu.

Tako niso Nemci dobili v
plen poljskega državnega za-
klada. Na koncu julija je zna-
šal poljski zaklad 414 milij-
onov zlotov v zlatu in 11 mili-
onov zlotov v devizah.

DVE USPELI POTOVANJI

Pred kratkim so pisali o
dveh modernih junakih po-
znanemu romanu Julesa Verna.
Potovanje okrog sveta sta ho-
tela opraviti v rekordnem ča-
su, pri tem pa sta hotela upo-
rabljati samo letala obstoje-
čih zračnih prog, torej nobenih
posebnih letal.

Obe potovanji okrog sveta
na ta način sta popolnoma uspe-
li. Gospa Clara Adamsova iz
New Yorka je opravila svojo
stvar v 16 dneh. Iz New Yorka
v Marseille je letela z leta-
lom "Dixie Clipper" iz Mar-
seille v Hongkong je uporabila
redno prometno progo družbe
Imperial Airways. Potovanje
čez Tih ocean je dovršila spet
s "Clipperjem" a polet preko
Združenih držav je dokončala
z letalom družbe United Air
Lines.

Nje rojak Norman Lee je o-
pravil potovanje v obratni smeri
v nekaj več nego 20 dneh.
Bilo pa je to potovanje tudi
težje, kajti zveza od vzhodna
proti zapadu je neugodnejša.

Rojake prosimo, k o
pošljejo za naročnino,
da se poslužujejo —
UNITED STATES
OZIROMA
CANADIAN
POSTAL MONEY
ORDER,
ako je vam le priročno

LETONSKA, NAJVEČJA IN
NAJBOGATEJŠA DRŽAVA
V BALTIKU.

Največja in najbogatejša
med baltiskimi državami, o
kateri se je zadnji čas veliko
pisalo je Letonska, dežela s
65.791 kvadr. km površine.

Letonski kraji so pripadli
po delitvi Poljske l. 1795 Ru-
siji a tudi čas med svetovno
vojno in še pozneje, t. j. doba
od leta 1915 do 1920, je bila
polna bomb za samostojnost te
dežele. Dva milijona Leton-
cev, se je borilo proti Nemci-
ji, ker so Nemci hoteli napra-
viti iz njih dežele vojvodino
Kurland, kateri naj bi vladali
princi Hohenzollernci. Po
drugi strani je borba Letoncev
veljala Rusiji, ki je hotela tak
isto podjarmiti njih deželo.
Letonska je bila na ta način
med dvema ognjenima: nemškimi
in ruskimi. Namosed so se Le-
tonci zvezali s Poljaki. Z nji-
hovo pomočjo so pregnali Ru-
se, Nemce pa so nato prema-
gali letonski polki. Leta 1921
so zavezniki priznali samostoj-
nost Letonske.

Leton-ka je dežela pet sto
rek in mnogih jezer. Njeno
prebivalstvo se bavi pretežno
s poljedelstvom. Oborožena
moč države je pičila. Znaša
jedva 60 tisoč vojakov in žen-
sko pomožni zbor, ki šteje 10
tisoč žensk. Letonska vlada
ima dve podmornici in dvaj-
set letal. Da se s temi sredstvi
ne more upirati kakšni veliki
invaziji, leži na dlani.

Glavno mesto Letonske je
Riga, ki ima približno 400 ti-
soč prebivalcev. Libava, ki se
poleg Rige najčesteje imenuje,
ima kakšnih 60 tisoč prebiva-
lcev.

LETEČE BOLNIŠNICE.

"Leteči lazareti" so najmo-
dernejši in najhitrejši prevozi
ni pripomoček današnjih sa-
nitetskih formacij. Prevažajo
ranjencev po zraku s fronte
in v zaledje je sicer že staro.
Holandski vojaški kirurgi so
že pred mnogimi desetletji po-
kušali prevažati ranjence z
baloni. A ta ideja, sedaj seve-
da v zvezi z letali, je doživela
svojo pravo izpolnitev šele ob
koncu svetovne vojne, pozneje
pa v abesinski in španski voj-
ni. Marsikateri ranjenec je o-
stal živ samo po zaslugi le-
teče sanitetske službe, marsi-
katere rane ne bi prenesle pre-
voza po slabih cestah. Leteči
lazareti so namenjeni v prvi
vrsti prevažanju hudo ranje-
nih, ki potrebujejo posebne
pomoči, kakršne jim v lazare-
tih ob fronti ne morejo nuditi.
Sem spadajo strelji v glavo, po-
škodbe čeljusti, strelji v prsa
in trebuh. Že sam občutek, da
te spravljajo po najhitrejši poti
iz nevarnega pasu, ima močan
vpliv na duševnost in ta
vpliv ima ugodne učinke na
zdravljenje.

Notranjost lazaretnega leta-
la se ne razlikuje mnogo od no-
tranjosti kakšnega voza v la-
zaretnem vlaknu. Letalo spre-
me običajno osem ležečih pa-
cientov. Sanitetsko moštvo
jim je stalno na razpolago. Na-
sproti vohar je majhna miza
z umivalnikom in obvezili. O-
poracije se med poletom seve-
da ne dogajajo, če pa potrebu-
je ta ali oni ranjenec novih ob-
vez, to lahko brez nadaljnjeja
izvršijo, kajti letalo se običaj-
no ne stresata mnogo. Poleg tež-
ko ranjenih ima še nekoliko
lažje ranjenih, ki sedijo na
klopi, možnost prevoza v zale-
dje.

Novi Veliki Zemljevid

Posebna Cena \$2.75

Zbirka novih
zemljevidov,
čije sestava
velja
\$300,000.—,
kaže svet,
kakoršen je
danes in vam
pomaga
razumevati
zgodovinske
poteze
diktatorstev in
democracij.

Posebne
zanimivosti

TABELE:

Potovanja odkritij in
raziskovanj.
Sončni sestav.
Velikosti in globočina
morja in jezer.
Največja jezera in oto-
ki.
Najdaljše reke in pre-
kopi.
Najvišje gore — najvi-
šji slapovi.
Razdalja zračnih prog
med mesti.

DIAGRAMI:

Predeli zemlje.
Značaj krajev na ze-
mlji.
Poglavitne vere na sve-
tu.
Seznam ver v Združe-
nih državah.

HAMMOND'S
NEW ERA
ATLAS OF THE WORLD

48 STRANI ZEMLJEVIDOV TUJIH DEŽEL

48 STRANI ZEMLJEVIDOV DRŽAV

ZEMLJEVID VSAKE KANADSKE
PROVINCE

VSI ZEMLJEVIDI V BARVAH

ZAZNAMOVANIH JE NAD 35,000 KRAJEV

Skupaj 160 strani

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street
New York City

VEZAVA TRPEŽNA IN UMETNIŠKO IZDELANA

P O Z O R ! Zaradi carine na angleške knjige, naj rojaki v Kanadi pošljejo povrh še 25 centov v delno pokritje carine.

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

**SLOVENSKA NARODNA
PODPORNA JEDNOTA
BRATSKA, DELAVSKA
PODPORNA USTANOVA**

Sprejema moške in ženske v letih od
16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 52,000

PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja
vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ.

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Kako je padla Varšava

Dopisnik nemškega lista
"Koelnische Zeitung" je pro-
šli teden prisostvoval nočni
predaji varšavskih čet na za-
padu poljske prestolnice in po-
roča o tem naslednje podrobnosti:

Sprva so prihajale le poedi-

dobro vedel, kakšen silen mraz
ho nastal ponoči v tem prostoru.
in vedel je, da ga čaka ne-
izbežna smrt, če v teh okoliš-
nah sede ali celo zaspi.

Domislil si je, da bo mogel
uiti smrti samo z neprestanim
gibanjem. Ne da bi se ustavil,
je začel zato prenašati velike
kose ledu iz kota v kot. Ta
napor je obdržal njegovo kri v
gibanju in bili so celo trenu-
ti, ko mu je bilo tako vroče,
da se je potil. Seveda je bil
popolnoma izčrpan in res bli-
zu smrti, ko so se ob 5. zjutraj
spet odprla vrata ledenice in
so ga presenečeni delavci rešili
iz njegovega obupnega položaja.

ne čete in čeprav je bil odhod
iz Varšave določen za 20 uro,
je mnogo vojakov že popoldne
ušlo iz mesta. Med njimi se je
pojaval oddelek mladeničev,
skoraj še dečkov, šolarjev iz
zapadnih poljskih pokrajin, ki
so bili na počitniškem potova-
nju. Vtaknili so jih v unifor-
mo in jim veleli, naj se borijo.

V pozni večerni uri so se v
daljavi zabliškali žarometi av-
tomobilov. Eden izmed vojakov
se je hitro približal nemški
črti. Iz njega je stopil poljski
stotnik, se javil šefu nemške-
ga generalnega štaba in nazna-
nil prihod cele divizije. Po-
tent, ko se je oddaljil, je pri-
spela kolona avtomobilov. Iz
njih je stopila skupina poljskih
častnikov, med njimi neki pol-
kovnik, ki se je predstavil kot
divizijski poveljnik. V vljud-
nem, čeprav udarzanem pogo-
voru je povedal, da prihajajo
njegovi polki le polagoma, kaj-
ti varšavske ceste so zatrp-
ane. Čete, ki se jim poti kri-
žajo, otežujejo odhod, voja-
ki pa so tudi vsi izčrpani. Poedi-

ne prihajajoče stotnije so začeli
potem zbirati. Nemške
straže so jih spraševale po o-
rožju in strelivu. Tudi plin-
ske maske in kompase so jim
pobirale. Eden izmed vojakov
je imel v resnici še pištolo v
žepu svojega plašča. Mnogi
med njimi so bili iz Torunja,
Białogóša in Grudziaza.

Kako je v Varšavi? — so
vpraševali Nemci. — V Varš-
vi je dobro — se je glasil ste-
reotipni odgovor. Nemške
granate so razbile vojašnice,
zrušile položaje, uničevale ba-
terije. Toda bombe iz zraka
so bile še huje. Ujeti vojaki
niso imeli nobene hrane, le ci-
garete so jih ogrevale. V o-
zadju so bili požari. Med raz-
valinami razstreljene opekar-
ne so iskali begunci zavetja
pred mrzlim jesenskim hladom.

Še vedno so prihajali poedi-
ni oddelki: kolone avtomobilov
konjske vprege, poljske kuh-
nje. Na njih sedežih čepijo
zlomljeni, izčrpani ljudje, in
spet pehota in spet topništvo
brez topov, brez orožja. Kilo-
metre daleč se vleče ta prema-
gani spreved po cesti. Pohod-
ujete nemške vojske spremlja-
jo nemški oklopni vozovi.

Kje si bil tako dolgo?

Roman iz življenja. — Za "Glas Naroda" priredil I. H.

55

Nato sodnemu svetniku pojasni, kaj namerava urediti glede Kurta Weyersberga in njegove družine.

Sodni svetnik ga potrjuje po rami.

"Imenitno se vleče iz znešnjave, dragi Klaus."

"To storim samo na ljubo gospe Mariji — ker vem, da hit ne bi bila srečna, ako ti ljudje saj za silo ne bi bili preskrbljeni. Slednjič pa si moram tudi še reči, da je oporoka mojega očeta pri njih zbudila vsakovrstna upanja."

"Ne smeš pa pozabiti, da so po očetovih določilih mogli pričakovati dedščino šele po desetih letih. Da so se pa na njo kar tako vrgli in so iz življenja zajemali z veliko žlico, o to tega pa niso bili opravičeni. Ko bi varčno in pametno živeli, bi si prihranili že lepo premoženje. Tega svojega mnega Kurta Weyersberga nisem nikdar prikrival. Toda o tem ni hotel ničesar slišati, da bi ti še mogel živeti. In če sem kdaj kaj takega namignil, je to misel ježno zavrnil, da sem moral misliti, da ne želi ničesar bolj željno kot tvojo smrt."

"Ta občutek sem imel tudi jaz, stric sodni svetnik."

Sodni svetnik nekaj časa zamišljen gleda pred se.

"Veš kaj, Klaus, kakor hitro nastopi svojo dedščino, moraš uradno, tako da bo Kurt Weyersberg izvedel, napraviti oporoko."

Klaus ga presenečen pogleda.

"Zakaj? Kaj pa misliš?"

Stari gospod skomigne z rameni.

"Sicer ne smemo nikomur prisoditi nič zlobnega — toda — ne smeš pozabiti — ako bi naglo umrl, ne da bi pustil ženo in kakega otroka, bi Kurt Weyersberg postal tvoj dedič."

Klaus se naenkrat strese, kot bi ga v sončni svetlobi zeblo. Nekaj časa se oba gledata z velikimi, resnimi očmi. Nato pa pravi Klaus počasi:

"V svoji bojznosti že greva predaleč, stric sodni svetnik."

Sodni svetnik pa zmaje z glavo in pravi:

"Pri značajih, kakoršen je bratranec tvojega očeta, ne more nikdo vedeti, kam more voditi prevarano upanje in previdnost je boljša kot pa popustljivost. Ako napraviš oporoko v prid komu drugemu, potem nima nikake koristi — ako bi naglo umrl. Kot rečeno — v svojem sumničenju mogoče grem predaleč, toda takih občutkov se človek ne more otresti."

Klaus prime njegovo roko in jo iskreno stisne.

"Mogoče imaš prav, mogoče ne; toda tvoj svet je dober."

Razgovorjata se še o marsičem, kar je bilo treba pojasniti, nato pa se poslovita. Sodni svetnik se pelje domov. Klaus pa gre z Jerryjem proti pristavi, odda psa in se sestane tudi z najemnikom, ki ga prosi po naročilu svoje žene, da sporoči da bi rad odpovedal najemnino pristave. Klaus mu to obljubi.

Nato pa gre dalje, zatopljen v svoje misli.

Na terasi sedi Iduna, navidezno zatopljena v branje neke knjige. Ko pride Klaus po stopnicah na teraso, Iduna pogleda in ga nekoliko ježno gleda.

"Kar izginili ste, gospod doktor."

"Kar vlekle me je na dolg izprehod."

"Pa bi bilo bolje, ko bi jahali z menoj. Zato pa hova to napravila popoldne."

Klausu pa ni nič kaj všeč, da bi jahal sam z Iduno, toda kot v pritrtilo priklama.

"Kakor zapovedujete, milostljiva gospica."

"Prosim, sedite malo poleg mene; prav rada bi slišala še marsikaj o vaših pustolovčinah. Kar grozno mi je bilo, ko ste pripovedovali, toda nam ženskam je zelo všeč, ako moški prestanejo take nevarnosti."

Klaus sede poleg nje in se veselo nasmeje.

"Ali je to všeč tudi modernim ženskam, ki jim vse drugo na svetu ni več všeč?"

Iduna ga koketno pogleda.

"Odvisto je od tega, kakoršen je moški in kako izgleda. Sicer pa škoda, da ste brez premoženja — mislim, da bi se z vami poročila, ako bi bili v istih premoženjskih razmerih kot sem jaz."

Klausove ustnice se zavijejo.

"To tedaj smatrate pri možitvi kot potrebno?"

"Da, to vzame človeku neprijeten občutek, da se poroči samo zaradi denarja."

"Tako, tako. Ko pa bi bil bogat, bi me potem vzeli?"

"Brezpogojno, ker mi ugajate."

"Jaz pa pri tem ne bi imel popolnoma nič reči."

"Popolnoma nepotrebno. Ženska more dobiti vsakega moža, ki ga hoče imeti, samo če prav prične."

"O — kako zanimivo!"

"Morete se posmeovati, ker veste, da se ne bom resno zavzela za to. Vedno obdržim čisto glavo in svojo samozavest, tudi če sem zaljubljena — in — v tem trenutku sem blazno zaljubljena v vas."

Klaus se pretirano uljudno prikloni.

"Kaka čast za mene."

Iduna ga zapeljivo pogleda s svojimi očmi.

"Ali kaj takega drugače ne napravi na vas nikakega vtisa?"

"Ne posebnega — in — mogoče popolnoma drugačnega, kot si mislite."

"To naj pomeni?"

Klaus se lahko nasmeje.

"Da si prstov ne bom opalil, pa če kostani če tako vablivo položite na ogenj."

"Vaši občutki so najbrže zmiznili v ledenem morju."

"Mogoče."

"In pri tem morete ostati popolnoma mrzli, ako se vam tako naravnost ponujam?"

"Mogoče ravno zaradi tega, ker ste tako predrzni."

Iduna skomigne z rameni.

"E, kaj! Razžaljeni ste, ker vas ne maram poročiti. Toda tega nečete izprevideti, da je bolj prijetno, če vas hočem imeti za svojega ljubčka, mesto moža."

(Nadaljevanje prihodnjik.)

OD VSEPOVSOD

BALTIŠKI PORT.

Pristanišče Balti-ki ali Pal-diski ali Baltiški port, kakor ga tudi imenujejo in ki si ga je Rusija zagotovila s svojo pogodbo z Estonko, ni za Rusijo mbeno novi pristanišče. Že pred več nego 200 leti je Peter Veliki zgradil Baltiški, ki je pripadal kakor vsa Estonska Rusiji, kot vojno pristanišče. Tisoče ujetnikov so uporabili tedaj kot graditelje, dokler se niso dela s smrtjo Petra Velikega spet končala. Leta 1808 so Angleži mesto bombardirali, kajti v tem letu se je obetala koalicija med Napoleonom in Rusijo, kar Angležem ni šlo v račun.

Zavoljo bližine velikega trgovskega mesta Revala se Baltiški port nikoli ni mogel prav razmahati. Še leta 1867 je štel komaj 832 prebivalcev. Tudi gradnja baltiške železniške proge ki se končuje na tem koncu Finskega zaliva, tega ni mogla spremeniti. Leta 1923 je štel mestec še kakšnih 1000 prebivalcev.

Republika Estonska je Baltiški port 1920 proglasila za prostoluko, preko katere naj bi šlo rusko blago v zapadno in srednjo Evropo. Tudi Poljska je sprva uporabljala to luko, potem pa je zgradila svojo Gdinijsko, tako da so na zadnje obiskovale skoraj samo švedske in finske ladje Baltiški port. A sedaj se z novo rusko-estonsko pogodbo, ki dovoljuje Rusiji uporabljati to mesto, obeta nov razvoj.

Nekoliko političnega slovesa si je Baltiški port pridobil leta 1912, ko sta se tukaj v senici bližajoče svetovne vojne, sestala car Nikolaj II. in cesar Viljem Bil je eden zadnjih poskusov, da bi se kolo zgodovine obrnilo drugam, nego je kazalo. Ta poskus pa ni obrodil uspeha.

FANTASTIČNI PREDLOGI.

Neki uradnik britskega patentnega urada je dejal v pogovoru z novinarji, da dobiva ta urad mase vsakovrstnih izumov, ki naj bi vojno v trenutku odločili za Anglijo. Tako predlaga na primer nekdo z vso resnostjo, naj bi oblake s posebnim postopkom spremljali v led in naj bi nanje potem postavljali topove zoper letala.

Drugi izumitelji hočejo privezane balone opremiti s težkimi topovi, neki izumitelj pa hoče letala oborožiti s — škarkami in nekakšnimi srpi. Po zamisli nekega možakarja, naj bi letala vlekle bombe na dolgi vrvi s seboj. Skoraj samo ob sebi je umevno, da so ljudje ki predlagajo tudi ogromne rakete za uničevanje sovražnih letal. Še bolj fantastični so predlogi, po katerih naj bi baloni z magneti trgali vojakom puške iz rok, granate pa naj bi na sovražnika pri eksplozijah sipale — bolhe in drugi mrčes. Nekdo si je izmislil tudi brizgalke, ki bi obmetavale sovražne oddelke s cementom in jih spreminjale v kamen. Topovi na zračni pritisk naj bi sipali v sovražne strelske jake — kače, kable, nabite z elektriko, naj bi jih z raketami metali v sovražne vrste. Strahotno orožje — če bi se dalo tako preprosto izdelovati in uporabljati, bi bil tank z velikanskimi rezili, podoben kosilnemu stroju, ki naj bi sovražne vrste sekal v klobase. Največ fantazije pa je pokazala neka stara ženska, ki je predlagala, naj bi zdesirali sovražne vojske, da bi iz dimnikov Krupovih delavnic v Pesenu črnali omet, da bi se dimniki podrli.

USPEHI IN TELESNA TEŽA.

Ameriški industrialni raziskovalni zavod je izbral podatke o telesni teži neštevilnih uspešnih podjetnikov po Zdu-

Kratka Dnevna Zgodba

J. M. VELAR:

LOV S SULICAMI

Pri iskanju baje-lovnih divjih konj, ki baje živijo po oddaljenih pokrajinah ob obeh rekah Kolini in Omoloni v Sibiriji, sva s prijateljem naletela na taborišče odnočnih domačinov Lamutov, ki se je raztezalo s svojimi nepremočljivimi usnjatimi šotori vzdolž Omolona. Sklenila sva, da ostaneva tu nekaj tednov da bi odondot odhajala na svoje lovske in raziskovalne pohode. Pri tem pa sva bila priča takemu lamutskemu načinu lova na severne jelene, da se zdaj le z grozo pomisliva nanj.

Črede severnih jelenov, ki od pozne jeseni do konca pomladi romajo po neskončni tajgi ob gorenjem toku Koline in Indiginke, se v začetku poletja odpravijo na sever. V hribovski svet Stanovaja, in še dalje v neizmerne daljave pustinskih severnih tundar, da bi se tako izognili neskončni nadlego komarjev, ki spreminjajo poletno tajgo v pravi pravečati pekel.

Ko pa se začenja jesen, ki s svojimi mrzlimi nočmi pokonča to nadlego, se prične povratno romanje severnih jelenov v njih staro gozdno domovino. To jesensko romanje se vni po tisočletnih potih, in kraj teh pradednih potov jih pričakujejo domačinski lovci Tanguzi, Lamuti, Korjaki in Jakagurei.

Že precej sva s prijateljem večkrat slišala praviti o tem romanju severnih jelenov v porečju Omolona. Vendar nisva dosti verjela besedam Lamutov, zlasti še, ker nisva bila željna jelenov, pač pa sva imela v mislih le divje konje, za katerimi pa niti sledi nisva nikjer našla, čeprav so nama Tanguzi govorili o njih, da ti

konji imajo dolgo, sivobelo dlako, in izredno okusno meso, kar je navzlic vsemu pomenilo, da jih vendarle poznajo. Medtem ko sva kolovratila po divjini ob reki navzgor in navzdol sva videla, da so imeli Lamuti že pripravljene sulice za lov na jelene; opazila sva tudi njihove lahke čolne, ki so jih poskrili na bregu med vrbovje v dveh, medsebojno oddaljenih skupinah. Nato sta dva lamutska lovec, ogleduha, odšla iz taborišča, da bi o pravem času napovedala prihod jelenjih čred. Od tega dne dalje je bilo v taborišču spet mirno. Kakor običajno, so ženske v svojih velikih kotlih kuhale salamat, nekakšen močnik iz moke in raztopljenega, presnega masla iz jelenjega mleka in kakor sicer, smo jedli brusnice in ribe in smetano z mezo iz borovnic, a lovec so spet odhajali na lov za vervece, zajce in lisice, ali pa so lovili ribe.

Nekaj dne sva se s prijateljem vračala s tridnevnega pohoda po okolici. Izpod sivga neba je mežljal dežek v tankih curkih. Tajga je bila še bolj otožna in žalostna in kakor zasoljena. Tedajci sva zaslišala divje kričanje in vzklikanje. Bila sva še pol ure oddaljena od taborišča in vprav pred nama je bil velik ovinek reke. Z onstran reke se je glasilo hrumenje. Vse taborišče, moški, ženske in otroci je bilo na nogah.

"Jeleni!" je vzkliknil tovariš, "Brž" in že je stekel naprej.

Že čez nekaj minut sva bila na bregu reke. Nekako tri sto korakov pred nama so svi-

NAJPOPULARNEJŠI .POLICIST.

Vojna je mnogo popularnih pariških tipov, ki so bili za nekaj časa izginili, spravila spet na dan. Najpopularnejši in tudi v inostranstvu najbolj znani izmed teh tipov pa je Rene Leclerc, bradati policist, ki je vodil prej promet pri Porte St. Denis.

Iz vseh dežel so prihajali tja turisti, zlasti pa tudi turistke, deloma da bi občudovali Porte St. Denis, deloma pa tudi veličastno Leclercovo brado in brke. Leclerc se lahko gotovo ponaša s tem, da so ga izmed vseh policistov na svetu največkrat fotografirali. Že pred več meseci so ga upokojili in od tedaj se je bavil s slikarstvom ter z negovanjem svoje brade. Sedaj je na prošnjo policijske uprave službo spet prevzel in maha s svojo belo palico pred mestno tržnico v Blometovi ulici, kjer promet ni tako velik kakor na njegovem prejšnjem mestu.

POROKA MED MEJNIKI.

Nenavadno poroko so imeli te dni na francosko-belgijski meji v bližini Toucouinga. 21-letni žena Pierre Delespeaux pripada neki francoski letalski četi, zaročenka, 20-letna Marija Catoin pa je bila Belgijka. Poroka se je izvršila ob navzočnosti smehljajočih se orožnikov in carinskih uradnikov, med dvema majhnima koloma. Po obredu je mlada gospa Delespeauxova, ki je postala po njem francoska državljanka, smela stopiti preko meje in slediti svojemu mlademumu žu.

VOLGA SPREMINJA TOK.

Agencija Tass poroča, da je Volga začela menjavati strugo pri Ugliču. Prvi del hidravličnih naprav v tem ozemlju je že dogotovljen do kraja. Od spomladi dalje bodo ladje plule po Volgi od Moskve do Ugliča.

MEHKO VEZANE KNJIGE

Razprodaja KNJIG

Da napravimo prost za novo zaloga smo znižali cene teh knjig, vsakemu jih je mogoče naročiti. Storitve to še dene, ker bo zaloga kmalu iztekla.

5 KNJIG\$ za

1. Andrej Hofer (Junaki vodja Titovcev)
2. Belgrajski Biser (Vito Jelen)
3. Beneška Vedetvalka
4. Boj in Zmag (Josef Spillman)
5. Božični Darovi (Rudolf Vrab)
6. Burska Vojska
7. Cvetke (H. Maja)
8. Dedek je pravil (Julij Slapšak)
9. Devica Orleanska
10. Dve sliki (Ksaver Meško)
11. Duhovni boj (Lorenz Skupol)
12. Fra Diavolo
13. Fran Baron Trenk (Gjuro Panduric)
14. Gosdovnik, I. zvezek
15. Gosdovnik, II. zvezek (H. Maja)
16. Hudo Brezno (Fr. Erjavac)
17. Humoreske, Groteske in Satire (Azor in Teffi)
18. Korejska Brata, črtica iz misli nov v Koreji (Josef Spillman)
19. Krvena Osveta
20. Mejsia (Dr. Jeglič)
21. Mladim Sreem, povest za mladino (Ksaver Meško)
22. Maron, krščanski deček z Libanona
23. Musolino
24. Ob 50-letnici dr. Janeza Ev. Kreka
25. Parizki Zlatar
26. Patria, Povest iz irske Junak dobe (H. Federer)
27. Paberk iz Roza (Ivan Albrecht)
28. Popotniki, novele in črtice (Milan Puggli)
29. Poizvalce
30. Pravljice (H. Majer)
31. Pravljice in pripovedke za mladino (S. Košutnik)
32. Povest iz Slike (Ksaver Meško)
33. Plice Selivke (Tagore)
34. Praski Judek (Jostip Vole)
35. Praprečane Zgodbe, Povesti (Anton Stražar)
36. Prst Bojži, I. zvezek
37. Prst Bojži, II. zvezek (Anton Keller)
38. Pregnanje Indijanskih misijonarjev (Josef Spillman)
39. Rdeča in bela vrtina (Anton Huonder)
40. Revolucija na Portugalskem
41. Sisto s Sesto (H. Federer)
42. Skozi Siro Indijo
43. Spisi Kristofa Šmida
44. Student naj bo (S. Finžgar)
45. Strahote vojne
46. Sveti Invalid (S. Košutnik)
47. Sveti Notburga
48. Tri Indijanske povesti (Josef Spillman)
49. Večerna pisma (Marija Kmetova)
50. Vrtar (Tagore)
51. Volk Spokornik in druge povesti za mladino (Ksaver Meško)
52. Vojnimir ali Poganstvo in krst (Jostip Ogrinec)
53. Zadnja Kmečka vojska (August Senoa)
54. Zadnji dnevi nesrečnega kralja S. Košutnik
55. Zbrani spisi za mladino (Engelbert Gangl)
56. Zbirka narodnih pripovedk za mladino (J. Planinski)
57. Zgodovinske anekdote (Dr. Sarabon)
58. Zlatokop (Josef Spillman)
59. Zmaj iz Reme, povest iz bosanske zgodovine (S. Košutnik)

(Vezava nekaterih knjig je od ležanja nekoliko izkazana.)

Ako ima kaka knjiga več zvezkov, se šteje vsak zvezek za knjigo.

POZOR!
Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, navedite pri naročilu več knjig, da vam moremo postreči.

KNJIGARNA
Glas Naroda
216 WEST 18th STREET
NEW YORK